

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

24. ledna 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Sociální zabezpečení – Nařízení (UE) č. 1231/2010 – Použitelné právní předpisy – Potvrzení A 1 – Článek 1 – Rozšíření použití potvrzení A1 i na občany třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členského státu – Oprávněný pobyt – Pojem“

Ve věci C-477/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Centrale Raad van Beroep (odvolací soud pro oblast sociálního zabezpečení a veřejné služby, Nizozemsko) ze dne 4. srpna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 8. srpna 2017, v řízení

Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank

proti

D. Balandinovi,

I. Lukašenkovi,

Holiday on Ice Services BV,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně Soudního dvora vykonávající funkci předsedkyně prvního senátu, J.-C. Bonichot, E. Regan (zpravodaj), C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. července 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank H. van der Mostem, jako zmocněncem,
- za Holiday on Ice Services BV, I. Lukašenka a D. Balandina F. J. Webbinkem, advocaat,
- za nizozemskou vládu M. Noort a M. Bulterman, jakož i J. Langerem, jako zmocněnci,
- za českou vládu M. Smolkem, J. Vláčilem a J. Pavlišem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za francouzskou vládu D. Colasem a C. David, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. van Beekem a D. Martinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. září 2018,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti (Úř. věst. 2010, L 344, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (správní rada sociální pojišťovny, Nizozemsko, dále jen „Svb“) na straně jedné a D. Balandinem a I. Lukašenkem, jakož i Holiday on Ice Services BV, dříve Stage Entertainment Touring Services BV (dále jen „HOI“), na straně druhé ve věci rozhodnutí, kterým SvB odmítla vydat D. Balandinovi a I. Lukašenkovi, jakožto státním příslušníkům třetích zemí zaměstnaným HOI, potvrzení na základě čl. 19 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1) (dále jen „potvrzení A 1“).

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1231/2010

- 3 Body 6 až 8, 10 a 11 odůvodnění nařízení č. 1231/2010 zní takto:
  - „(6) Nařízením (ES) č. 883/2004 [Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72, a oprava Úř. věst. 2004, L 200, s. 1)] a nařízením [č. 987/2009] se značně aktualizují a zjednodušují pravidla koordinace jak pro pojištěné osoby, tak pro instituce sociálního zabezpečení. V případě uvedených institucí je cílem aktualizovaných pravidel koordinace urychlit a usnadnit zpracování údajů týkajících se nároků pojištěných osob na dávky a snížit příslušné správní náklady.
  - (7) Prosazování vysoké úrovně sociální ochrany a zvyšování životní úrovně a kvality života v členských státech jsou cíli Unie.
  - (8) S cílem zamezit, aby zaměstnavatelé nebo vnitrostátní orgány sociálního zabezpečení museli řešit složité právní a administrativní situace týkající se pouze omezeného počtu osob, je třeba co nejlépe využít modernizace a zjednodušení v oblasti sociálního zabezpečení používáním jediného nástroje právní koordinace kombinujícího nařízení [č. 883/2004] a nařízení [č. 987/2009].

[...]

- (10) Uplatňování nařízení [č. 883/2004] a nařízení [č. 987/2009] na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, je nesmí opravňovat k tomu, aby vstoupili na území členského státu, zdržovali se na něm či na něm pobývali, nebo k přístupu na jeho trh práce. Uplatňováním nařízení [č. 883/2004] a nařízení [č. 987/2009] by proto nemělo být dotčeno právo členských států odmítnout udělit, odejmout nebo odmítnout obnovit povolení ke vstupu či povolení zdržovat se, pobývat či pracovat na území dotčeného členského státu v souladu s právem Unie.
- (11) Nařízení [č. 883/2004] a nařízení [č. 987/2009] by měla být na základě tohoto nařízení použitelná, pouze pokud dotčená osoba již oprávněně pobývá na území členského státu. Oprávněný pobyt na území členského státu by tedy měl být podmínkou pro uplatňování uvedených nařízení.“

4 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Nařízení [č. 883/2004] a nařízení [č. 987/2009] se vztahují na státní příslušníky třetích zemí, na které se dosud nevztahovala pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé po nich, pokud oprávněně pobývají na území členského státu a jsou v situaci, která se neomezuje ve všech ohledech na jediný členský stát.“

Nařízení č. 883/2004

5 Článek 1 písm. j) a písm. k) nařízení č. 883/2004, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 465/2012 ze dne 22. května 2012 (Úř. věst. 2012, L 149, s. 4) (dále jen „nařízení č. 883/2004“) stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se:

[...]

j) ‚bydlištěm‘ rozumí obvyklé bydliště;

k) ‚pobytem‘ rozumí dočasné bydliště“.

6 Článek 13 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Na osobu, která jako zaměstnanec obvykle pracuje ve dvou nebo více členských státech, se vztahují:

- a) právní předpisy členského státu, na jehož území má bydliště, vykonává-li podstatnou část své činnosti v tomto státě; nebo
- b) nevykonává-li podstatnou část své činnosti v členském státě, na jehož území má bydliště:
- i) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, pokud je tato osoba zaměstnána jedním podnikem nebo zaměstnavatelem, nebo
  - ii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniků nebo zaměstnavatelů, pokud je tato osoba zaměstnána dvěma či více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání pouze v jednom členském státě, nebo
  - iii) právní předpisy členského státu, na jehož území se nachází sídlo nebo místo podnikání podniku nebo zaměstnavatele, jiného než je členský stát bydliště, je-li tato osoba zaměstnána dvěma nebo více podniky nebo zaměstnavateli, kteří mají sídlo nebo místo podnikání ve dvou členských státech, z nichž jeden je členským státem bydliště, nebo

- iv) právní předpisy členského státu, na jehož území má tato osoba bydliště, je-li zaměstnána dvěma a více podniky nebo zaměstnavateli, z nichž alespoň dva mají sídlo nebo místo podnikání v různých členských státech jiných, než je členský stát bydliště.“

Nařízení č. 987/2009

- 7 Článek 16 odst. 1 a 2 nařízení č. 987/2009 stanoví:

„1. Osoba, která vykonává činnosti ve dvou nebo více členských státech, o tom uvědomí instituci určenou příslušným orgánem členského státu, v němž má své bydliště.

2. Určená instituce místa bydliště, neprodleně určí právní předpisy použitelné na dotyčnou osobu s ohledem na článek 13 nařízení [č. 883/2004] a článek 14 [tohoto] nařízení [...]. Toto určení bude jen prozatímní. Tato instituce informuje určené instituce jednotlivých členských států, v nichž je činnost vykonávána, o svém prozatímním určení.“

- 8 Článek 19 odst. 2 tohoto nařízení stanoví:

„Na žádost dotyčné osoby nebo zaměstnavatele příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy jsou použitelné podle hlavy II [nařízení č. 883/2004], potvrdí, že jsou tyto právní předpisy použitelné, a tam, kde je to vhodné, uvede, do jakého dne a za jakých podmínek.“

Směrnice 2011/98

- 9 Článek 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. 2011, L 343, s. 1) je nadepsán „Definice“ a stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- b) ‚pracovníkem ze třetí země‘ státní příslušník třetí země, který byl přijat na území členského státu a který oprávněně pobývá na jeho území a je v daném členském státě oprávněn pracovat v rámci placeného poměru v souladu s vnitrostátním právem nebo s vnitrostátní praxí;

[...]“

- 10 Článek 3 uvedené směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„1. Tato směrnice se vztahuje na:

[...]

- b) státní příslušníky třetích zemí, kteří byli členským státem přijati v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem za jiným účelem, než je výkon práce, kteří jsou oprávněni k výkonu práce a kteří jsou držiteli povolení k pobytu v souladu s nařízením (ES) č. 1030/2002 [nařízení Rady ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. 2002, L 157, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 3)], a

- c) státní příslušníky třetích zemí, kteří byli členským státem přijati v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem za účelem výkonu práce.

2. Tato směrnice se nevztahuje na státní příslušníky třetích zemí:

[...]

i) kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty v souladu se směrnicí 2003/109/ES [směrnice Rady ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272)];

[...]

3. Členské státy mohou rozhodnout, že se kapitola II nevztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členského státu po dobu nepřesahující šest měsíců [...]

[...]“

11 Článek 12 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na rovné zacházení“, stanoví:

„1. Pracovníci ze třetích zemí, kteří jsou uvedeni v čl. 3 odst. 1 písm. b) a c) mají právo na rovné zacházení ve srovnání se státními příslušníky členského státu, ve kterém pobývají, pokud jde o:

[...]

e) oblasti sociálního zabezpečení, jak jsou definovány v nařízení (ES) č. 883/2004;

[...]

2. Členské státy mohou rovné zacházení omezit takto:

[...]

b) omezením práv poskytnutých pracovníkům ze třetích zemí podle odst. 1 písm. e), aniž by však tato práva byla omezena u pracovníků ze třetích zemí, kteří jsou již zaměstnaní nebo kteří byli zaměstnaní po dobu nejméně šesti měsíců a kteří jsou zaregistrováni jako nezaměstnaní.

Členské státy mohou navíc rozhodnout, že se odst. 1 písm. e), pokud jde o rodinné dávky, nepoužije na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členského státu po dobu nejvýše šesti měsíců, státní příslušníky třetích zemí, kteří byli přijati za účelem studia, nebo na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni k výkonu práce na základě víza;

[...]“

Nizozemské právo

12 Beleidsregels van de SvB met betrekking tot de onderdanen van landen buiten de Europese Unie (SB2124) [pokyny SvB týkající se státních příslušníků zemí, které nejsou členy Evropské unie (SB2124)] zní takto:

„Oblast osobní působnosti nařízení [č. 883/2004] je zásadně omezena na příslušníky členských států Evropské unie, zemí [Evropského hospodářského prostoru (EHP)] a Švýcarské konfederace. Státní příslušníci třetích zemí spadají do oblasti osobní působnosti tohoto nařízení pouze tehdy, pokud jsou uznáni jako uprchlíci nebo jsou rodinnými příslušníky či blízkými osobami. Nařízení [č. 1231/2010]

však stanoví, že pro státní příslušníky třetích zemí, na které se nařízení [č. 883/2004] dosud nevztahuje pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, přesto posledně uvedené nařízení platí, pokud mají své oprávněné bydliště na území členského státu a pohybují se legálně v rámci Unie.

Pojem ‚oprávněný pobyt‘ není v nařízení [č. 1231/2010] definován. Svb uplatňuje politiku domněnky oprávněného pobytu v Nizozemsku, pokud je tento pobyt oprávněný ve smyslu článku 8 [Vreemdelingenwet 2000 (cizinecký zákon z roku 2000)]; Svb však za oprávněný pobyt nepovažuje situaci, kdy cizí státní příslušník v Nizozemsku pobývá a čeká na rozhodnutí o žádosti o první přijetí do Nizozemska.

Z názvu, z bodů odůvodnění a z ustanovení nařízení [č. 1231/2010] vyplývá, že státní příslušníci třetích zemí musí stejně jako státní příslušníci Unie splňovat kritérium mobility ve smyslu [beleidsregels van de Svb betrekking tot de Verplaatsingscriterium (SB2120) [pokyny Svb týkající se kritéria mobility (SB2120)]]].

[...]“

- 13 Podle pokynů Svb týkajících se kritéria mobility (SB2120) se nařízení č. 883/2004 použije na osoby, jejichž situace vykazuje vazby k několika členským státům. Toto nařízení se nepoužije ani v čistě vnitrostátních situacích, ani když situace dotčené osoby vykazuje vazbu pouze k třetímu státu a jedinému členskému státu.
- 14 Podle beleidsregels van de Svb met betrekking tot de territoriale werkingssfeer (SB2135) [pokyny Svb týkající se oblasti územní působnosti (SB2135)] se nařízení č. 883/2004 použije v zásadě pouze, pokud dotčená osoba pobývá a pracuje na území Unie. Z judikatury Soudního dvora nicméně vyplývá, že toto nařízení lze použít, pokud daná osoba spadá do oblasti osobní působnosti tohoto nařízení, ale bydlí nebo pracuje mimo území Unie.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 15 D. Balandin a I. Lukašenko jsou státními příslušníky třetích zemí zaměstnanými u společnosti HOI, která je podnikem se statutárním sídlem v Amsterdamu (Nizozemsko) a jejíž kanceláře jsou umístěny v Utrechtu (Nizozemsko) a která každý rok v období od října do května organizuje krasobruslařská představení v různých zemích, mezi nimiž jsou i některé členské státy.
- 16 Všichni spolupracovníci společnosti HOI se zdržují po dobu několika týdnů v Nizozemsku, aby se připravili na nadcházející představení. Část krasobruslařů následně zajišťuje několik vystoupení v Nizozemsku, zatímco zbylí krasobruslaři vystupují v jiných členských státech, a to zejména ve Francii a v Německu. Během období tréninku a případně vystupování mají všichni státní příslušníci třetích zemí oprávněný pobyt v Nizozemsku, kde jim je v případě potřeby vydáno pracovní povolení. Tito státní příslušníci pobývají oprávněně i v ostatních členských státech, kde se konají vystoupení, na základě tzv. schengenského víza.
- 17 Po řadu let vydávala Svb státním příslušníkům třetích zemí zaměstnaným u společnosti HOI tzv. potvrzení A1, která osvědčovala, že se na tyto zaměstnance vztahuje nizozemská legislativa v oblasti sociálního zabezpečení a že povinné příspěvky na sociální zabezpečení jsou rovněž odváděny v Nizozemsku. Od sezóny roku 2015/2016 nicméně Svb taková potvrzení odmítla vydávat, a to s odůvodněním, že v předchozích letech bylo vydávání těchto potvrzení v rozporu s právními předpisy. Žádosti společnosti HOI podané v tomto ohledu tedy odmítla.
- 18 Po slyšení, které proběhlo mimo jiné v souvislosti s předběžnými opatřeními nařízenými voorzieningenrechter Amsterdam (soudcem příslušným pro rozhodování o předběžných opatřeních v Amsterdamu, Nizozemsko), Svb vystavila potvrzení A1, která platila do 1. května 2016. Sezóna

2015/2016 však skončila dne 22. května 2016, takže stále existuje spor ohledně těchto posledních týdnů v květnu roku 2016. V rozsudku ze dne 28. dubna 2016 rechtebank Amsterdam (soud prvního stupně v Amsterdamu, Nizozemsko) zejména na základě zásady legitimního očekávání rozhodl, že Svb měla vydat potvrzení A1 i na poslední týdny této sezóny. Sv b podala k předkládajícímu soudu proti uvedenému rozsudku odvolání.

- 19 Tento soud poukazuje na to, že D. Balandin a I. Lukašenko nespádají přímo do oblasti osobní působnosti nařízení č. 883/2004, která je definována v jeho článku 2, jelikož nejsou státními příslušníky členského státu, osobami bez státní příslušnosti ani uprchlíky. Ustanovení uvedeného nařízení se na ně může vztahovat pouze na základě nařízení č. 1231/2010, které za určitých podmínek rozšířilo oblast působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.
- 20 Podle předkládajícího soudu není sporné, že D. Balandin a I. Lukašenko nemají bydliště v Nizozemsku ani v žádném jiném členském státě, ale dočasně pobývají a pracují v Unii ve smyslu čl. 1 písm. k) nařízení č. 883/2004. Podle názoru předkládajícího soudu na tomto základě existuje nejistota, zda se mohou článku 1 nařízení č. 1231/2010 dovolávat pouze státní příslušníci třetích zemí, kteří mají skutečné bydliště ve smyslu článku 1 písm. j) nařízení č. 883/2004, nebo tak mohou učinit rovněž státní příslušníci třetích zemí, kteří se nacházejí v takové situaci, jako je situace D. Balandina a I. Lukašenka.
- 21 Předkládající soud má totiž za to, že použití tohoto naposled uvedeného ustanovení je obtížné z důvodu rozdílů mezi jeho různými jazykovými verzemi, jelikož pojem „oprávněný pobyt“ podle všeho může odpovídat jednou přítomnosti, která nemusí být nutně dlouhodobá, a jindy pobytu, který vyžaduje určitý stupeň trvalosti.
- 22 Za těchto podmínek se Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba článek 1 nařízení č. 1231/2010 vykládat v tom smyslu, že se zaměstnanci, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a mají bydliště mimo Unii, avšak dočasně pracují v různých členských státech pro zaměstnavatele usazeného v Nizozemsku, mohou dovolávat ustanovení (hlavy II) nařízení č. 883/2004 a nařízení č. 987/2009?“

K předběžné otázce

- 23 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 1 nařízení č. 1231/2010, musí být vykládán v tom smyslu, že takoví státní příslušníci třetích zemí, jako jsou státní příslušníci dotčení ve věci v původním řízení, kteří dočasně pobývají a pracují v různých členských státech pro zaměstnavatele usazeného v jednom členském státě, se mohou za účelem určení právních předpisů sociálního zabezpečení, kterým podléhají, dovolávat koordinačních pravidel stanovených nařízeními č. 883/2004 a č. 987/2009.
- 24 Je třeba předeslat, že podle článku 1 nařízení č. 1231/2010 se nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 použijí na státní příslušníky třetích zemí, na které se uvedená nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé, pokud oprávněně pobývají na území členského státu a nacházejí se v situaci, která se ve všech ohledech neomezuje na jediný členský stát.
- 25 Nařízení č. 1231/2010 tak rozšiřuje oblast osobní působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se uvedená nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.

- 26 Jak vyplývá z bodu 7 odůvodnění nařízení č. 1231/2010, uvedené nařízení připívá prostřednictvím tohoto rozšíření k dosažení cíle sledovaného Unii, který spočívá v prosazování vysoké úrovně sociální ochrany, a to zajištěním toho, že státní příslušníci třetích zemí budou v souladu s body 6 a 8 odůvodnění daného nařízení využívat modernizace a zjednodušení koordinačních pravidel v oblasti sociálního zabezpečení podle nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 jak pro pojištěné osoby, tak pro instituce sociálního zabezpečení.
- 27 V projednávaném případě je nesporné, že nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 se na osoby dotčené ve věci v původním řízení v jejich postavení státních příslušníků třetích zemí dosud nevztahují z důvodu jejich státní příslušnosti, jelikož nejsou státními příslušníky členských států, uprchlíky ani osobami bez státní příslušnosti. Kromě toho není sporu ani o tom, že tyto osoby nejsou v situaci, která se omezuje ve všech ohledech na jediný členský stát, neboť část svých krasobruslařských vystoupení zajišťují v jiných členských státech než v Nizozemském království.
- 28 Za těchto podmínek je zřejmé, že osoby dotčené ve věci v původním řízení mají podle článku 1 nařízení č. 1231/2010 nárok na to, aby se na ně použila nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009, pokud „oprávněně pobývají“ na území členského státu.
- 29 Z požadavků jednotného použití unijního práva i zásady rovnosti vyplývá, že znění takového ustanovení tohoto práva, jako je článek 1 nařízení č. 1231/2010, které za účelem vymezení svého smyslu a působnosti neodkazuje výslovně na právo členských států, musí být v celé Evropské unii vykládáno zpravidla autonomním a jednotným způsobem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 49 a citovaná judikatura).
- 30 Předkládající soud má za to, že přesný význam pojmu „oprávněný pobyt“ ve smyslu tohoto ustanovení je nejistý vzhledem k rozdílům mezi různými jazykovými verzemi. Zatímco nizozemská jazyková verze tak používá pojem „verblijven“, který podle všeho odkazuje na přítomnost, která nemusí nutně být dlouhodobá, německou nebo anglickou verzi, které uvádějí formulaci „rechtmässigen Wohnsitz“, respektive „legally resident“, lze analyzovat tak, že se týkají pobytu, který vykazuje určitý stupeň trvalosti.
- 31 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora nemůže formulace použitá v jedné z jazykových verzí ustanovení unijního práva sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být dána přednost před ostatními jazykovými verzemi. Ustanovení unijního práva totiž musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Unie. V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi unijního práva musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jíž je součástí (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, bod 34 a citovaná judikatura).
- 32 Pokud jde zprv o právní kontext, jehož je nařízení č. 1231/2010 součástí, je třeba připomenout, že jak vyplývá již z bodu 25 tohoto rozsudku, toto nařízení rozšiřuje oblast působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se uvedená nařízení nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti. Vzhledem k tomu, že čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 definuje pojem „bydliště“, je třeba zprv určit, zda pojem „oprávněný pobyt“ uvedený v článku 1 nařízení č. 1231/2010 má stejný význam jako pojem „bydliště“ ve smyslu článku 1 nařízení č. 883/2004.
- 33 Podle čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004 pojem „bydliště“ označuje místo, kde má osoba obvyklé bydliště. Liší se od pojmu „pobyt“, který čl. 1 písm. k) tohoto nařízení definuje jako dočasný pobyt. Bydliště dotčené osoby ve smyslu čl. 1 písm. j) uvedeného nařízení tedy podléhá skutkovému posouzení a jeho určení se provádí na základě místa, v němž se nachází obvyklé středisko jeho zájmů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. června 2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, bod 44 a citovaná judikatura).

- 34 Je však třeba poznamenat, že pojem „bydliště“ ve smyslu téhož nařízení a pojem „oprávněný pobyt“ ve smyslu nařízení č. 1231/2010 nejsou v těchto dvou nařízeních používány pro tytéž účely.
- 35 Jak vyplývá z bodu 15 odůvodnění nařízení č. 883/2004, cílem tohoto nařízení je totiž zabránit tomu, aby dotčené osoby zůstaly v oblasti sociálního zabezpečení bez ochrany, neexistuje-li právní úprava, která by se na ně vztahovala, a jeho cílem je rovněž, aby tytéž osoby podléhaly systému sociálního zabezpečení pouze jediného členského státu, a zabránilo se tak souběhu použitelných vnitrostátních právních předpisů a komplikacím, které by z něho mohly vyplynout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. června 2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, body 40 až 42 a citovaná judikatura).
- 36 V této souvislosti má rozlišování mezi pojmy „bydliště“ a „pobyt“ – jak uvedl generální advokát v bodě 63 svého stanoviska – za cíl určit, ke kterému členskému státu mají občané Unie nejužší vazbu, a které právní úpravě tedy podléhají.
- 37 Naproti tomu, jak již bylo uvedeno v bodě 25 tohoto rozsudku, nařízení č. 1231/2010 rozšiřuje oblast osobní působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti.
- 38 V tomto kontextu, jak vyplývá z bodu 11 odůvodnění nařízení č. 1231/2010, pojem „oprávněný pobyt“ ve smyslu tohoto nařízení odráží rozhodnutí unijního zákonodárce podrobit rozšíření oblasti osobní působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí podmínce, že se zdržují na území dotčeného členského státu v souladu s právem. Tento pojem se tedy liší od pojmu „bydliště“ ve smyslu čl. 1 písm. j) nařízení č. 883/2004.
- 39 Toto konstatování vyplývá rovněž z bodu 10 odůvodnění nařízení č. 1231/2010, který uvádí, že uplatňování nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na tyto státní příslušníky je nesmí opravňovat k tomu, aby vstoupili na území členského státu, zdržovali se na něm či na něm pobývali, nebo k přístupu na jeho trh práce, a dále by jim nemělo být dotčeno právo členských států odmítnout udělit, odejmout nebo odmítnout obnovit povolení ke vstupu či povolení zdržovat se, pobývat či pracovat na jejich příslušných územích v souladu s unijním právem.
- 40 Tato volba kritéria založeného na právních podmínkách přítomnosti státních příslušníků třetích zemí na území členského státu je potvrzena přípravnými pracemi k nařízení č. 1231/2010. Ze strany 6 důvodové zprávy k návrhu nařízení, kterým se působnost nařízení č. 883/2004 a nařízení č. 987/2009 rozšiřuje na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti [COM(2007) 439 final] totiž vyplývá, že takoví státní příslušníci musí mít oprávněný pobyt na území členského státu, a tudíž v něm mít právo trvalého nebo dočasného pobytu. Tato důvodová zpráva také upřesňuje, že aby tito státní příslušníci mohli uplatňovat práva vyplývající z ustanovení nařízení č. 883/2004 v druhém členském státě, nemusí nutně splňovat podmínku bydliště, ale mohou se pouze pohybovat na jeho území, pokud je jejich přítomnost na území tohoto druhého státu v souladu s právními předpisy týkajícími se vstupu a pobytu.
- 41 Ani doba přítomnosti těchto státních příslušníků na území některého členského státu, ani skutečnost, že zachovávají obvyklé středisko svých zájmů ve třetí zemi, tudíž nejsou jako takové rozhodující pro účely určení, zda „mají oprávněný pobyt na území členského státu“ ve smyslu článku 1 nařízení č. 1231/2010.
- 42 Tento výklad je podpořen směrnicí 2011/98, která stanoví zejména společný minimální soubor práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě. Jak totiž vyplývá z čl. 12 odst. 1 písm. e) a čl. 12 odst. 2 písm. b) této směrnice ve spojení s čl. 2 písm. b), jakož i čl. 3 odst. 1 písm. b) a c), čl. 3 odst. 2 písm. i) a čl. 3 odst. 3 uvedené směrnice, mají státní příslušníci třetích zemí, kteří mají povolení pracovat v členském státě, a to i dočasně, v zásadě právo na rovné zacházení pokud jde o oblasti sociálního zabezpečení ve smyslu nařízení č. 883/2004.

- 43 Je nutno konstatovat, že takový výklad může mimoto lépe zaručit dosažení cílů připomenutých v bodě 26 tohoto rozsudku.
- 44 V projednávaném případě je přitom třeba poznamenat, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že osoby dotčené ve věci v původním řízení, které jsou zaměstnány společnostmi, jejíž statutární sídlo je zřízeno v Nizozemsku, oprávněně setrvávají a pracují na území členských států, ve kterých zajišťují svá vystoupení.
- 45 Z toho vyplývá, že na státní příslušníky třetích zemí, kteří se nacházejí v situaci osob dotčených v původním řízení, se pro účely určení právních předpisů použitelných v oblasti sociálního zabezpečení vztahují koordinační pravidla stanovená nařízením č. 883/2004 a č. 987/2009.
- 46 V tomto ohledu je třeba s ohledem na skutková zjištění uvedená v bodě 44 tohoto rozsudku připomenout, že článek 13 nařízení č. 883/2004 stanoví zejména kritéria vazeb na členské státy, která se uplatní na osoby vykonávající závislou činnost ve dvou či více členských státech. Předkládajícímu soudu přísluší ověřit, zda se na osoby dotčené v původním řízení pro účely určení, zda podléhají nizozemským právním předpisům v oblasti sociálního zabezpečení, vztahuje některé z těchto kritérií vazeb. Je-li tomu tak, příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy se stanou použitelnými, potvrdí vydáním potvrzení A1, že se použijí tyto právní předpisy a v případě potřeby v souladu s čl. 19 odst. 2 nařízení č. 987/2009 uvede, do jakého data a za jakých podmínek.
- 47 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 1 nařízení č. 1231/2010 musí být vykládán v tom smyslu, že takoví státní příslušníci třetích zemí, jako jsou státní příslušníci dotčení ve věci v původním řízení, kteří dočasně pobývají a pracují v různých členských státech pro zaměstnavatele usazeného v jednom členském státě, se mohou za účelem určení právních předpisů sociálního zabezpečení, kterým podléhají, dovolávat koordinačních pravidel stanovených nařízením č. 883/2004 a č. 987/2009, pokud se oprávněně zdržují a pracují na území členských států.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti, musí být vykládán v tom smyslu, že takoví státní příslušníci třetích zemí, jako jsou státní příslušníci dotčení ve věci v původním řízení, kteří dočasně pobývají a pracují v různých členských státech pro zaměstnavatele usazeného v jednom členském státě, se mohou za účelem určení právních předpisů sociálního zabezpečení, kterým podléhají, dovolávat koordinačních pravidel stanovených nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004, pokud se oprávněně zdržují a pracují na území členských států.

Podpisy.